

Bài tập Thực hành

Lập trình Hướng Đối Tượng trong Python

Hà Minh Tuấn

Khoa Toán - Tin học, Trường Đại học Khoa học Tự nhiên, ĐHQG - HCM.
hmtuan@hcmus.edu.vn

Mục tiêu tổng quát

- Làm chủ các khái niệm cơ bản của lập trình hướng đối tượng (OOP) trong Python.
- Phát triển kỹ năng thiết kế lớp, kế thừa, đa hình và đóng gói.
- Áp dụng OOP vào xử lý, phân tích và mô hình hoá dữ liệu.
- Xây dựng nền tảng để học các môn như Machine Learning và Data Engineering.

Giai đoạn 1: Làm quen với lớp và đối tượng (10 bài)

Mục tiêu: Nắm vững khái niệm lớp, đối tượng, thuộc tính và phương thức.

- Bài 1.1:** Tạo lớp `Student` có các thuộc tính: `name`, `id`, `major`. Tạo 3 đối tượng và in ra thông tin.
- Bài 1.2:** Viết phương thức `__init__()` cho lớp `Student` để khởi tạo dữ liệu khi tạo đối tượng.
- Bài 1.3:** Thêm phương thức `display()` để hiển thị thông tin sinh viên.
- Bài 1.4:** Viết lớp `Circle` có thuộc tính `radius`, phương thức `area()` và `perimeter()`.
- Bài 1.5:** Viết lớp `Rectangle` có phương thức tính diện tích và chu vi.
- Bài 1.6:** Tạo lớp `Book` với các thuộc tính `title`, `author`, `price`. Viết phương thức giảm giá 10%.
- Bài 1.7:** Xây dựng lớp `Temperature` có phương thức chuyển đổi từ Celsius sang Fahrenheit.
- Bài 1.8:** Tạo lớp `Calculator` thực hiện các phép tính cộng, trừ, nhân, chia.
- Bài 1.9:** Tạo lớp `Point` biểu diễn tọa độ (x, y) và tính khoảng cách đến gốc tọa độ.
- Bài 1.10:** Tạo lớp `ComplexNumber` mô phỏng số phức với các phép cộng, trừ.

Giai đoạn 2: Thuộc tính và phương thức nâng cao (10 bài)

Mục tiêu: Phân biệt thuộc tính lớp, đối tượng; sử dụng phương thức tĩnh và lớp.

- Bài 2.11:** Viết lớp `Employee` với thuộc tính lớp `company = "TechCorp"` và thuộc tính đối tượng `name`, `salary`.
- Bài 2.12:** Thêm phương thức `@classmethod` để thay đổi tên công ty.
- Bài 2.13:** Thêm phương thức `@staticmethod` để kiểm tra định dạng tên nhân viên.
- Bài 2.14:** Viết lớp `BankAccount` với thuộc tính riêng `__balance`, phương thức `deposit()` và `withdraw()` có kiểm tra hợp lệ.
- Bài 2.15:** Tạo lớp `Counter` đếm số đối tượng được tạo ra.
- Bài 2.16:** Viết lớp `Product` có thuộc tính ẩn `__price` và phương thức `set_price()` có kiểm tra giá hợp lệ.
- Bài 2.17:** Xây dựng lớp `Vector2D` có các phép cộng, trừ vector.
- Bài 2.18:** Viết lớp `Polynomial` biểu diễn đa thức, hỗ trợ in ra dạng $a_n x^n + \dots + a_0$.
- Bài 2.19:** Viết lớp `Logger` ghi lại các hoạt động của người dùng vào file.
- Bài 2.20:** Viết lớp `Timer` có phương thức `start()`, `stop()`, và `elapsed()` để đo thời gian chạy đoạn mã.

Giai đoạn 3: Kế thừa và Đa hình (10 bài)

Mục tiêu: Hiểu cách mở rộng lớp cha và áp dụng đa hình.

Bài 3.21: Tạo lớp cha `Person` và lớp con `Student(Person)` kế thừa các thuộc tính cơ bản.

Bài 3.22: Viết lớp `Teacher(Person)` có thêm thuộc tính `subject`.

Bài 3.23: Tạo lớp `ResearchStudent(Student)` có thêm `topic`.

Bài 3.24: Ghi đè phương thức (*method overriding*) trong lớp con để hiển thị thông tin chi tiết hơn.

Bài 3.25: Tạo lớp `Animal`, các lớp con `Dog`, `Cat` có phương thức `speak()` thể hiện đa hình.

Bài 3.26: Xây dựng lớp `Shape` trừu tượng và các lớp con `Rectangle`, `Circle`, `Triangle` đều có phương thức `area()`.

Bài 3.27: Viết hàm nhận danh sách các `Shape` và tính tổng diện tích (đa hình).

Bài 3.28: Xây dựng hệ thống quản lý nhân sự gồm lớp cha `Employee` và các lớp con `Manager`, `Engineer`, `Intern`.

Bài 3.29: Viết ví dụ kế thừa đa tầng: `Vehicle` → `Car` → `ElectricCar`.

Bài 3.30: Tạo ví dụ kế thừa đa kế (multiple inheritance) giữa lớp `Flyable` và `Swimmable`.

Giai đoạn 4: Ứng dụng OOP trong Khoa học Dữ liệu (10 bài)

Mục tiêu: Thiết kế lớp cho các quy trình phân tích dữ liệu.

- Bài 4.31:** Viết lớp `DataLoader` đọc file CSV bằng `pandas`, có phương thức `load()` và `summary()`.
- Bài 4.32:** Tạo lớp `Preprocessor` có phương thức xử lý giá trị thiếu và chuẩn hóa dữ liệu.
- Bài 4.33:** Xây dựng lớp `DatasetSplitter` chia dữ liệu thành `train/test`.
- Bài 4.34:** Viết lớp `StatisticsAnalyzer` có các phương thức tính `mean()`, `variance()`, `correlation()`.
- Bài 4.35:** Viết lớp `FeatureSelector` chọn cột dữ liệu theo điều kiện.
- Bài 4.36:** Tạo lớp `Visualizer` vẽ biểu đồ histogram, scatter bằng `matplotlib`.
- Bài 4.37:** Viết lớp `LinearModel` với `fit()`, `predict()`, `evaluate()`.
- Bài 4.38:** Tạo lớp `Scaler` thực hiện chuẩn hóa `MinMax` hoặc `StandardScaler`.
- Bài 4.39:** Xây dựng lớp `Pipeline` kết hợp các bước tiền xử lý và huấn luyện mô hình.
- Bài 4.40:** Viết lớp `ReportGenerator` sinh báo cáo tóm tắt kết quả mô hình ra file text.

Giai đoạn 5: Dự án tổng hợp (10 bài)

Mục tiêu: Áp dụng toàn bộ kiến thức để thiết kế hệ thống phần mềm nhỏ bằng OOP.

Bài 5.41: Mini Project 1: Hệ thống quản lý sinh viên (thêm, xoá, sửa, tìm kiếm, lưu CSV).

Bài 5.42: Mini Project 2: Hệ thống quản lý thư viện (sách, người mượn, hạn trả).

Bài 5.43: Mini Project 3: Ứng dụng quản lý chi tiêu cá nhân (thêm giao dịch, thống kê).

Bài 5.44: Mini Project 4: Mô phỏng quá trình huấn luyện mô hình hồi quy tuyến tính bằng OOP.

Bài 5.45: Mini Project 5: Hệ thống pipeline xử lý dữ liệu: đọc → xử lý → huấn luyện → đánh giá.

Bài 5.46: Mini Project 6: Tích hợp lớp `Visualizer` để tự động sinh biểu đồ kết quả.

Bài 5.47: Mini Project 7: Thiết kế lớp `Experiment` quản lý các lần huấn luyện mô hình khác nhau.

Bài 5.48: Mini Project 8: Tạo hệ thống logging và error handling trong pipeline.

Bài 5.49: Mini Project 9: Mở rộng pipeline cho bài toán phân loại (classification).

Bài 5.50: Mini Project 10: Dự án cuối kỳ – sinh viên tự chọn đề tài (có thể là phân tích dữ liệu hoặc mô hình hoá) và trình bày cấu trúc OOP của dự án.